

**DOKUMENTAČNÍ ZPRAVODAJ
ZA KVĚTEN–ČERVEN 2021**

**Oddělení knihovnicko-informačních služeb
VÚPSV, v. v. i.**

<https://www.vupsv.cz/>

OBSAH

ČESKÁ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY

Důchodové zabezpečení	5
Nemocenské zabezpečení a zdravotní pojištění	5
Sociální pomoc – všeobecné otázky	6
Staří lidé	6
Péče o rodinu a děti, mládež, ženy	7
Ekonomie, ekonomický rozvoj, daně	9
Práce, zaměstnanost, mzdy	9
Personální řízení, vzdělávání a výcvik	12
Obyvatelstvo, migrace	13
Různé	13

ZAHRANIČNÍ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY

Sociální politika	14
Nemocenské zabezpečení a zdravotní pojištění.....	14
Dávky ve prospěch rodiny a zabezpečení v mateřství	15
Sociální pomoc – všeobecné otázky	15
Staří lidé	16
Péče o rodinu a děti, mládež, ženy	16
Životní úroveň, problémy chudoby	18
Práce, zaměstnanost, mzdy	18
Personální řízení, vzdělávání a výcvik	22
Různé	22

NOVÉ INFORMAČNÍ MATERIÁLY A PUBLIKACE VE FONDU KNIHOVNY

23

ČESKÁ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY

DŮCHODOVÉ ZABEZPEČENÍ

Vedení a předkládání evidenčních listů důchodového pojištění za rok 2020 a novinky pro rok 2021 / Ivana Madarová.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 15-27. - tab., obr.

Deskriptory: ČR, zab. důchodové, zaměstnavatelé, zaměstnanci, informace, seznamy, doba pojištění, příjmy, doba započitatelná

NEMOCENSKÉ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Pracovněprávní vztahy na dobu určitou a zdravotní pojištění / Antonín Daněk.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 33-35.

Problematika je vysvětlena na konkrétních příkladech.

Deskriptory: ČR, pojištění zdravotní, vztahy pracovní, poměr pracovní, zaměstnání vedlejší, základ vyměřovací

Rekapitulace a praktické informace k ošetřovnému pro rodiče s dětmi / Květoslava Cimlerová, Šárka Chotěborská.

In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 6, roč. 23 (2021), s. 23-26.

Běžné ošetřovné. Krizové ošetřovné. Úprava krizového ošetřovného s účinností od 1. 3. 2021. Vliv mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví na nárok na ošetřovné. Úprava krizového ošetřovného od 30. 4. 2021.

Deskriptory: ČR, ošetřovné, podpora při ošetřování, podmínky nároku, COVID-19

Zaměstnanci a příjmy zdravotní pojišťovny. Kdy zaměstnavatel neplatí pojistné / Antonín Daněk.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 26-28.

Problematika je vysvětlena na konkrétních příkladech.

Deskriptory: ČR, pojištění zdravotní, osoby, příjmy, pojistné, zaměstnavatelé, zaměstnanci

Studenti a doktorandi jako "státní kategorie" zdravotního pojištění / Antonín Daněk.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 29-31.

Problematika je vysvětlena na konkrétních příkladech.

Deskriptory: ČR, pojištění zdravotní, studenti, osoby, pojistné, základ vyměřovací, samostatní, příjmy, zaměstnanci-studenti

SOCIÁLNÍ POMOC – VŠEOBECNÉ OTÁZKY

Posuzování příjmů v řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi / Katarina Krajčová.
In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 5, roč. 23 (2021), s. 11-17.

Autorka se věnuje problematice započitatelných příjmů pro účely rozhodování o dávkách pomoci v hmotné nouzi.

Deskriptory: ČR, pomoc sociální, dávky, podmínky nároku, pomoc sociální-dávky, příjmy, potřeba

STAŘÍ LIDÉ

Podoby sociálních vztahů ve stáří / Marcela Petrová Kafková.

In. **Sociologický časopis/Czech Sociological Review**. - ISSN 0038-0288. - č. 2, roč. 57 (2021), s. 137-142. - lit.

Úvodní stať monotematicky laděného čísla, které je věnováno sociálním vztahům v senior-
ském věku.

Deskriptory: ČR, staří, stárnutí, sociologie, dráhy životní, COVID-19

Dostupné z: <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2021/02/06.pdf>.

Ageismus, věkové rozdělení a zkušenost stáří v době krize: Zamyšlení nad společenskými dopady pandemie / Jaroslava Hasmanová Marhánková.

In. **Sociologický časopis/Czech Sociological Review**. - ISSN 0038-0288. - č. 2, roč. 57 (2021), s. 143-163. - lit.

Věková segregace a ustavování rizika mezigeneračních kontaktů. Narativy ukradené budoucnosti a mezigenerační antagonismus. Sociální dimenze zranitelnosti.

Deskriptory: ČR, staří, stárnutí, COVID-19, solidarita, dráhy životní, práva lidská

Dostupné z: <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2021/02/01.pdf>.

Sociální participace ve vyšším věku ve vztahu k partnerské dráze / Petr Fučík.

In. **Sociologický časopis/Czech Sociological Review**. - ISSN 0038-0288. - č. 2, roč. 57 (2021), s. 165-191. - obr., tab., lit.

Autor zkoumá jeden aspekt dlouhodobých faktorů, jež mohou ovlivnit sociální participaci ve stáří, totiž podobu partnerské dráhy a konkrétně přítomnost rozvodu v ní. Současný výzkum důsledků rozvodu pro sociální kontakty. Pozice rozvodu v životní dráze.

Deskriptory: ČR, staří, stárnutí, dráhy životní, rozvody, sociologie, výzkum, sociologie rodiny, sociologie člověka

Dostupné z: <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2021/02/02.pdf>.

Sourozenectví ve stáří – vztahy "na okraji"? / Dana Sýkorová.

In. **Sociologický časopis/Czech Sociological Review**. - ISSN 0038-0288. - č. 2, roč. 57 (2021), s. 193-218. - obr., tab., lit., příl.

Cílem studie je ukázat významy, kterých sourozenectví ve stáří nabývá, a postupy, jimiž je aktéry v sociální interakci tvořeno a přetvářeno. Jaký význam připisují senioři vztahům se sourozenci ve stáří, jak je pojmají ve vztahu k širším a zejména intergeneračním rodinným vazbám a jakými způsoby a s jakými výsledky je vyjednávají. Využití výsledků analýzy dat z kvalitativního výzkumu, který byl součástí projektu "Šednouce sourozenectví. Sociologická studie sourozenectví v pozdní dospělosti."

Deskriptory: ČR, staří, stárnutí, sociologie, sociologie člověka, sociologie rodiny, výzkum, teorie, solidarita

Dostupné z: <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2021/02/03.pdf>.

Sourozenectví a švagrovství ve vyšším věku jako vzájemně provázané a prostupující se sociální role / Hana Šlechtová.

In. **Sociologický časopis/Czech Sociological Review**. - ISSN 0038-0288. - č. 2, roč. 57 (2021), s. 219-244. - tab., lit.

Deskriptory: ČR, staří, stárnutí, sociologie, sociologie člověka, sociologie rodiny, šetření, výzkum, dráhy životní, teorie

Dostupné z: <https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2021/02/04.pdf>.

PÉČE O RODINU A DĚTI, MLÁDEŽ A ŽENY

Nárok na státní příspěvek v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc po zániku účinků rozhodnutí soudu o svěřením dítěte / Adam Křístek.

In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 5, roč. 23 (2021), s. 1-7.

Deskriptory: ČR, výchova mimo vlastní rodinu, ústavy, děti, situace mimořádná, řízení soudní, pomoc sociální-dávky, příspěvek na péči, zákonodárství, podmínky nároku

Změna bydliště nezletilého dítěte / Michaela Sigmundová.

In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 5, roč. 23 (2021), s. 8-11.

Problematika spojená s bydlištěm nezletilého dítěte v případě nesezdaného soužití nebo rozchodu rodičů.

Deskriptory: ČR, soužití nesezdané, děti, rodičovství, bydlení, řízení soudní

Od července 2021 bude stát dočasně vyplácet náhradní výživné za neplaticího rodiče / Ivana Rejzková.

In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 6, roč. 23 (2021), s. 1-7.

Dítě, kterému (ne)náleží náhradní výživné. Vymáhání výživného jako podmínka pro přiznání náhradního výživného. Řízení o náhradním výživném. Výše náhradního výživného a povinnosti příjemce dávky. Výplata náhradního výživného, její zastavení a zánik nároku na dávku.

Deskriptory: ČR, výživné, podmínky nároku, zákonodárství, výše, výplata-způsob

Ochrana obydlí nesezdaných partnerů v českém právu / Lucie Zatloukalová.

In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 6, roč. 23 (2021), s. 15-20.

Předmětem článku je úvaha nad ochranou obydlí, kterou český právní řád poskytuje partnerovi z nesezdaného páru, a to pohledem soukromého práva i práva veřejného, zejména trestního.

Deskriptory: ČR, soužití nesezdané, bydlení, právo rodinné, právo trestní, zákonodárství

Dětské dluhy – změna zákonné úpravy od 1. 7. 2021 / Veronika Kaiserová.

In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 6, roč. 23 (2021), s. 21-22.

Deskriptory: ČR, děti, řízení soudní, práva lidská, zákonodárství

EKONOMIE, EKONOMICKÝ ROZVOJ, DANĚ

Návrh progresivního zdanění právnických osob v České republice a jeho zhodnocení / Danuše Nerudová, Veronika Solilová, Lucie Formanová, Marek Litzman.

In. **Politická ekonomie**. - ISSN 0032-3233. - č. 2, roč. 69, (2021), s. 145-169. - obr., tab., lit., příl.

Cílem příspěvku bylo navrhnout progresivní zdanění právnických osob v České republice a vyhodnotit, zda progresivní zdanění je schopno narovnat pozice českých daňových poplatníků z pohledu nesené daňové zátěže a daňové spravedlnosti.

Deskriptory: ČR, daně, systém, podniky malé a střední, teorie, rovnost

Dostupné z: <https://polek.vse.cz/pdfs/pol/2021/02/01.pdf>.

PRÁCE, ZAMĚSTNANOST, MZDY

Povinné testování zaměstnanců / Daniel Vejsada, Tereza Erényi.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 10-14.

Přehled základních informací, které s povinným testováním s účinností od 3. 3. 2021 souvisejí a také pohled na některé sporné pracovněprávní otázky, které nová mimořádná opatření přinášejí.

Deskriptory: ČR, zdroje lidské, pracovníci, zaměstnanci, kontrola, stav zdravotní, COVID-19

Podmínky pro vznik práva na dovolenou v roce 2021 / Michael Košnar.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 34-36.

Změny v právní úpravě dovolené provedené s účinností od 1. 1. 2021.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, právo pracovní

Výplatní páska a předpokládané právo zaměstnance na dovolenou / Petr Bukovjan.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 37-40.

Autor vysvětluje na příkladech problematiku nové právní úpravy dovolené, která se s účinností od 1. 1. 2021 nově vyjadřuje v hodinách.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, právo pracovní, informace

Čerpání dovolené v den svátku v příkladech / Dominik Bruha.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 40-43.

Účelem příspěvku je vyložit dopady nové právní úpravy dovolené a ilustrovat je na praktických případech.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, doba pracovní, právo pracovní, informace

Vysílání zaměstnanců v rámci EU – Francie, Nizozemsko / Nataša Randová, Lucie Hořejší.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 44-48.

Text přináší národní pravidla stanovená ve Francii a Nizozemí.

Deskriptory: EU, Francie, Nizozemí, vysílání pracovníků, harmonizace, právo pracovní

Seznámení zaměstnance se změnou rozvrhu týdenní pracovní doby / Petr Bukovjan.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 49-52.

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 2021, sp. zn. 21 Cdo 631/2019.

Deskriptory: ČR, doba pracovní, právo pracovní, řízení soudní, ukončení zaměstnání

Vybrané determinanty zaměstnanosti osob v postproduktivním věku na trhu práce v České a Slovenské republice / Adéla Zubíková, Katarina Švejnová-Hoesová, Zdeněk Chytil.

In. **Politická ekonomie**. - ISSN 0032-3233. - č. 2, roč. 69 (2021), s. 170-192. - obr., tab., lit.

Cílem článku bylo rozšířit výzkum týkající se zaměstnanosti osob ve věku 65 až 69 let na trhu práce za účelem minimalizace negativních dopadů stárnutí populace na udržitelnost důchodových systémů, potažmo veřejných financí

Deskriptory: ČR, SR, trh práce, zaměstnanost, staří, důchodci pracující, důchodci, práce-důchodci, důchod starobní, výdaje sociální, ukazatele, pracovníci starší, zdroje lidské, stárnutí

Dostupné z: <https://polek.vse.cz/pdfs/pol/2021/02/02.pdf>.

Sdílené pracovní místo / Ondřej Šudoma, Martina Vodičková.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 10-13.

S účinností od 1. 1. 2021 byla do zákoníku práce zavedena nová právní úprava tzv. sdíleného pracovního místa. Příspěvek se zabývá podmínkami pro vznik sdíleného pracovního místa a jejím fungováním v praxi. Upozorňuje na rizika a úskalí tohoto nového institutu.

Deskriptory: ČR, právo pracovní, flexibilita pracovní, sladění pracovního a rodinného života, zaměstnání na zkrácený úvazek

Čerpání dovolené mezi mateřskou a rodičovskou dovolenou – "limitní počet" / Michal Peškar.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 14-17.

Jaké změny ve výpočtu a v čerpání dovolené mezi mateřskou a rodičovskou dovolenou přinesla nová právní úprava účinná od 1. 1. 2021. Posouzení jednotlivých dob. Příklady výpočtu nároku na dovolenou. Různé přístupy a "limitní počet".

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, dovolená mateřská, dovolená rodičovská, doba pracovní, výpočet, právo pracovní

Odpracovaná doba pro účely dovolené / Michael Košnar.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 18-22. - tab.

Co se do odpracované doby pro účely dovolené započítává. Zápočet náhradních dob do odpracované doby pro účely dovolené. Zápočet "limitovaných" překážek v práci. Zápočet zmeškané doby pro výkon veřejné funkce. Příklady.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, výpočet

Změna délky týdenní pracovní doby v průběhu kalendářního roku a právo na dovolenou / Zdeněk Schmied.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 23-26. - tab.

Problematika je vysvětlena na konkrétních příkladech.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, doba pracovní, právo pracovní

Vysílání zaměstnanců v rámci EU – Lucembursko, Itálie / Nataša Randová, Lucie Hořejší.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 29-32.

Právní úprava přeshraničního vysílání zaměstnanců a její implementace v Lucembursku a Itálii.

Deskriptory: EU, Itálie, Lucembursko, vysílání pracovníků, zákonodárství, harmonizace

Minimální odpočinek při vícero pracovních poměrech. Pro Českou republiku revoluční rozhodnutí Evropského soudního dvora / Nataša Randová, Milan Flachs.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69, (2021), s. 27-28.

Deskriptory: ČR, zaměstnání vedlejší, doba pracovní, podmínky pracovní, práce konané mimo pracovní poměr, řízení soudní, EU

Návrh na přezkoumání lékařského posudku a překážka v práci / Petr Bukovjan.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69, (2021), s. 48-51.

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 13. 1. 2021, sp. zn. 21 Cdo 2063/2020.

Deskriptory: ČR, řízení soudní, vztahy pracovní, lékařství posudkové, stav zdravotní, zaměstnanci, služba posudková

Krácení dovolené v roce 2021 / Petr Bukovjan.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 10-13.

Článek poukazuje na provedené změny a na některé vybrané problémy v souvislosti s novelou zákoníku práce s účinností od 1. 1. 2021.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, zákonodárství, právo pracovní, výpočet, doba pracovní

Změna a navýšení výměry dovolené / Michal Peškar.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 14-16.

Článek poukazuje na případy, kdy dochází ke změně výměry dovolené v rámci trvání pracovního poměru během téhož kalendářního roku, a vysvětluje, jak si s touto změnou poradit při počítání dovolené na hodiny. Bude představena jak "povinná změna výměry dovolené přímo ze zákona, tak navýšení výměry dovolené, které poskytuje svým zaměstnancům velká část zaměstnavatelů jako benefit.

Deskriptory: ČR, dovolená, podmínky nároku, výpočet, doba pracovní, právo pracovní, zákonodárství, výhody zaměstnanecké

Dodatková dovolená v příkladech / Dominik Bruha.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 17-21.

Dodatková versus tzv. benefitní dovolená. Komu dodatková dovolená přísluší. Právo na poměrnou část dodatkové dovolené a tzv. covidová oddělení. Nezapočítávání tzv. náhradních dob.

Deskriptory: ČR, dovolená, výpočet, podmínky nároku, doba pracovní, právo pracovní, zákonodárství, výhody zaměstnanecké, COVID-19

Vysílání zaměstnanců v rámci EU. VI. Portugalsko, Lotyšsko / Nataša Randová, Lucie Hořejší.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 22-25.

Národní pravidla pro úpravu přeshraničního vysílání pracovníků v Portugalsku a Lotyšsku.

Deskriptory: EU, Portugalsko, Lotyšsko, vysílání pracovníků, harmonizace

Stanovisko CzELA k právním otázkám institutu home office.

In. **Práce a mzda.** - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 41-52.

Spolek CzELA (Czech Employment Lawyers Association) se rozhodl přijmout k dané problematice výkladové stanovisko, jehož cílem je přispět ke správné aplikaci pravidel vztahujících se k home office a podpořit případné budoucí legislativní aktivity v této oblasti, a to zejména ve vztahu k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a náhradě nákladů vznikajících při práci z domova.

Deskriptory: ČR, práce z domova, zákonodárství, právo pracovní, podmínky nároku, bezpečnost práce, výdaje, doba pracovní, práce přesčasová, odměňování, náhrady cestovní, kontrola, údaje osobní, vztahy pracovní, podmínky pracovní

PERSONÁLNÍ ŘÍZENÍ, VZDĚLÁVACÍ VÝCVIK

Stravenkový paušál / Jaroslava Pfeilerová.

In. **Práce a mzda.** - ISSN 0032-6208. - č. 4, roč. 69 (2021), s. 28-33.

Novinka pro rok 2021 v podobě stravenkového paušálu umožňuje zaměstnavatelům poskytovat zaměstnancům daňově zvýhodněný příspěvek na stravování v peněžní formě. Text rozebírá problematiku na příkladech a odpovědích na související dotazy.

Deskriptory: ČR, péče o pracovníky, stravování, daně z příjmu, výhody, výhody zaměstnanecké

Personální organizace a její rozvoj / Jan Urban.

In. **Práce a mzda.** - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 36-41.

Článek se zabývá strukturováním pracovních míst, tj. vymezováním jejich účelné pracovní náplně, jejich seskupováním do organizačních jednotek i dynamikou a změnami personální organizace.

Deskriptory: ČR, řízení personální, organizace práce, zdroje lidské, strategie personální

Klíčové kompetence a nároky na práci recruitera v tuzemsku a v zahraničí / Lenka Farkačová.

In. **Práce a mzda.** - ISSN 0032-6208. - č. 5, roč. 69 (2021), s. 42-47. - tab., lit.

Článek je zaměřen na soudobou pozici náborářů a nároky na jejich dovednosti nejen v České republice a v zemích Evropské unie, ale také v dalších státech světa.

Deskriptory: ČR, Mezinárodní, EU, získávání a výběr pracovníků, strategie personální, zdroje lidské, kvalifikace odborná

Osobní efektivita: od motivace přes úkolování až ke kontrole sebe sama / Jan Urban.

In. **Práce a mzda.** - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 32-37.

Deskriptory: ČR, zdroje lidské, řízení personální, motivace, kontrola, produktivita práce

Okamžité zrušení pracovního poměru a překážka v práci / Petr Bukovjan.

In. **Práce a mzda**. - ISSN 0032-6208. - č. 6, roč. 69 (2021), s. 38-40.

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 8. 4. 2021, sp. zn. 21 Cdo 90/2021. Předmět sporu: Jaký význam má rozhodnutí ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance pro případný závěr o tom, zda se zaměstnanec dopustil téhož dne porušení pracovní kázně.

Deskriptory: ČR, řízení soudní, ukončení zaměstnání, neschopnost pracovní, právo pracovní

OBYVATELSTVO, MIGRACE

Macroeconomic and Social Connotations of College Students' Attitudes towards Immigrants in the Czech Republic and the U.S. [Makroekonomické a sociální konotace postojů vysokoškolských studentů k přistěhovalcům v České republice a USA] / Milan Palát, Karl Seeley.

In. **Scientia et Societas**. - ISSN 1801-7118. - č. 1, roč. 17 (2021), s. 35-46. - tab., lit.

Deskriptory: ČR, USA, cizinci, studenti, mínění veřejné, šetření, výzkum, sociologie, integrace, migrace, diskriminace

Dostupné z: <https://sets7.webnode.cz/files/200000315-7be507be52/Scientia%202021%20web.pdf>.

Cultural participation in later life among older-aged immigrants in the Czech Republic [Kulturní vyžití v pozdějším životě mezi přistěhovalci staršího věku v České republice] / Eleftherios Giovanis, Sacit Hadi Akdede.

In. **Politická ekonomie**. - ISSN 0032-3233. - č. 2, roč. 69 (2021), s. 193-226. - tab., lit.

Prvním cílem studie je porovnat intenzitu účasti na kulturních aktivitách domorodců, přistěhovalců první a druhé generace v České republice. Druhým cílem je prozkoumat, zda účast na těchto činnostech zlepšuje emoční a psychickou pohodu imigrantů první generace ve srovnání s domorodci. Empirická analýza se opírá o data z průzkumu zdraví, stárnutí a odchodu do důchodu v Evropě v roce 2017.

Deskriptory: ČR, migrace, cizinci, integrace, kultura, demografie, osoby migrující, styl životní

Dostupné z: <https://polek.vse.cz/pdfs/pol/2021/02/03.pdf>.

RŮZNÉ

Vybrané poznatky o obětech sexuálního násilí / Ludmila Čírtková.

In. **Právo a rodina**. - ISSN 1212-866X. - č. 5, roč. 23 (2021), s. 18-23. - lit.

Článek se zaměřuje na vědecky ověřené poznatky, jejichž znalost je užitečná pro citlivý a současně věcný přístup k obětem sexuálního násilí.

Deskriptory: ČR, sexualita, kriminalita, psychoterapie, ženy, zákonodárství

ZAHRANIČNÍ PERIODIKA A SPECIÁLNÍ DOKUMENTY

SOCIÁLNÍ POLITIKA

Welfare conditionality and democratic citizenship in Norway [Sociální podmíněnost a demokratické občanství v Norsku] / Hanna Bugge.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 209-222. - lit., tab.

Tento článek zkoumá, jak sociální podmíněnost ovlivňuje demokratické občanství. Vědci dělají odlišné predikce, protože reformy mohou jak narušit, tak stimulovat politickou akci. Důkazy z USA a Velké Británie zatím podporují negativní tvrzení, že podmíněnost vede k politickému stažení. Tato studie nabízí důkladnější posouzení příčinné souvislosti s využitím longitudinálního návrhu. Využívá místní variace pro údaje o implementaci politiky. Studie navíc přispívá k řešení dalších otázek, jako je citlivost kontextu a rozsah politiky.

Deskriptory: Norsko, V. Británie, USA, stát sociální, výzkum, politika sociální

Taking subnational and regional welfare states seriously: Insights from the Quebec case [Brát vážně subnacionální a regionální sociální státy: Pohledy z případu v Quebecu] / Pierre-Marc Daigneault, Lisa Birch, Daniel Béland, Samuel-David Bélanger.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 223-238. - lit., obr., tab.

Většina kvantitativních, komparativních výzkumů sociálního státu předpokládá, že subnárodní sociální režimy jsou irelevantní nebo identické s jejich národními protějšky. Mnoho kvalitativních případových studií na druhé straně zdůraznilo rozdíly mezi subnárodními a národními režimy. V tomto článku se pokusíme vybudovat mosty mezi těmito dvěma oblastmi literatury zkoumáním případu pro quebecký model, tj. subnárodní režim sociálního státu, který je odlišný od jeho kanadských protějšků. Zkontrolovali jsme sedm publikací, ze kterých jsme extrahovali 188 kvantitativních výsledků relevantních pro hypotézu odlišného subnárodního režimu. Ačkoli ne všechny tyto výsledky jsou nezávislé ani založené na přesvědčivých důkazech, obecně se shodují na tom, že v Quebecu existuje odlišný sociální režim. Tento článek uzavíráme diskusí o důsledcích quebeckého případu pro studium sociálních režimů na subnárodní a regionální úrovni.

Deskriptory: Kanada, stát sociální, regiony

NEMOCENSKÉ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Zdraví a jeho sociální, ekonomické a environmentální determinanty: teoretické a empirické vymezení / Dana Hübelová, Beatrice Chromková Manea, Alice Kozumplíková.

In: **Sociológia**. - ISSN 0049-1225. - Roč. 53, č. 2 (2021), s. 119-146. - obr., lit.

Koncept zdraví a vývoj hodnocení jeho úrovně. Distinkce mezi objektivním a subjektivním měřením zdraví. Sebehodnocení zdraví v sociálních výzkumech. Determinanty zdraví podle WHO. Environmentální determinanty zdraví. Vybrané demografické a ekonomické determinanty zdraví.

Deskriptory: EU, stav zdravotní, zdraví, ukazatele, statistika, teorie, modelování, demografie, úmrtnost, situace ekonomická, situace sociální, styl životní, ekologie, HDP, SZO, hodnocení

Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/04071049Hubelova%20-%20Chromkova%20Manea%20-%20Kozumplikova%202-2021.pdf>.

DÁVKY VE PROSPĚCH RODINY A ZABEZPEČENÍ RODINY

Family leaves for fathers: Non-users as a test for parental leave reforms [Rodinné dovolené pro otce: Nevyužívající otcové jako test pro reformy rodičovské dovolené] / Miia Saarikallio-torp, Anneli Miettinen.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 161-174. - lit., obr., tab. - Tématická sekce: Gender, práce a rodinná politika.

Podíl celkových dnů rodičovské dovolené vybíraných otci se zvýšil ve všech severských zemích téměř ruku v ruce s reformami rodičovské dovolené. Průměrný vzorec čerpání rodičovské dovolené otců však skrývá skutečnost, že značná část otců nevyužívá žádnou rodičovskou dovolenou, i když je vyčleněna pro otce. V této studii se zaměřujeme na podíl a charakteristiky otců, kteří rodičovskou dovolenou nevyužívají. Rozlišujeme dvě skupiny: otcové, kteří nevyužívají žádnou rodičovskou dovolenou, dokonce ani dovolenou související s narozením dítěte, a otcové, kteří nevyužívají otcovskou kvótu. Toto rozlišení je relevantní, protože odráží koncepci a institucionální status rodičovské dovolené otců. Faktory související s nevyužíváním rodičovské dovolené se budou pravděpodobně poněkud lišit od faktorů souvisejících s nevyužíváním otcovské kvóty. Ve Finsku byla otcovská kvóta zavedena v roce 2003, ale plně samostatnou se otcovská dovolená stala až v roce 2013. Zjišťujeme také, zda po reformě z roku 2013 následovaly nějaké změny ve využívání rodičovské dovolené otců a v profilech otců, kteří ji nevyužívají. Podíl otců, kteří nevyužili žádnou rodičovskou dovolenou, zůstal stabilní, ale reforma povzbudila některé otce, aby si kromě dovolené související s narozením dítěte vzali i delší nezávislou rodičovskou dovolenou. Celkově bylo u méně vzdělaných otců s nízkými příjmy méně pravděpodobné, že využijí jakoukoli rodičovskou dovolenou, a pokud si vzali dovolenou, s větší pravděpodobností využili pouze dovolenou související s narozením. Reforma z roku 2013 však mírně snížila socioekonomické rozdíly ve využívání otcovské kvóty.

Deskriptory: Skandinávie, Finsko, dovolená rodičovská, dovolená otcovská, otcové

SOCIÁLNÍ POMOC – VŠEOBECNÉ OTÁZKY

Investigating factors influencing quality-of-life effects of home care services in Austria, England and Finland: A comparative analysis [Zkoumání faktorů ovlivňujících účinky služeb domácí péče na kvalitu života v Rakousku, Anglii a Finsku: Srovnávací analýza] / Birgit Trukeschitz, Assma Hajji, Judith Kieninger, Juliette Malley, Ismo Linnoosmaa, Julien Forder.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 192-208. - lit., obr., tab.

Evropské země vyvinuly řadu politických opatření dlouhodobé péče (LTC), aby podpořily rostoucí podíl starších lidí. Málo je však známo o účinnosti a přínosech služeb LTC, zejména o jejich dopadu na kvalitu života starších lidí (QoL). Tento článek zkoumá roli osobních, pečovatelských a environmentálních charakteristik na účinnost služeb domácí péče na kvalitu života v Anglii, Finsku a Rakousku. Použili jsme údaje z průzkumů provedených v Anglii, Finsku a Rakousku, do analýzy bylo zahrnuto celkem 811 starších dospělých. Nárůst kvality života se v jednotlivých zemích lišil. Výsledky také poskytují pohled na přínosy a limity poskytování služeb domácí péče a oblasti pro budoucí zlepšení.

Deskriptory: Rakousko, Finsko, V. Británie, péče dlouhodobá, staří, kvalita života

Elder care and paid work: gender differences in the relationship between unpaid elder care work and employment in Bulgaria [Péče o seniory a placená práce: gender rozdíly ve vztahu mezi neplacenou prací péče o seniory a zaměstnáním v Bulharsku] / Mieke Meurs, Lisa Giddings.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 223-238. - lit., tab.

Péče o starší členy rodiny ovlivňuje blaho starších osob a pečovatelů a má makroekonomické důsledky. Ve východní Evropě zvyšuje stárnoucí populace v kombinaci s nedostatečně rozvinutou politikou péče zátěž rodinné péče, ale dopad péče na účast na pracovní síle je v této souvislosti podceňován. Využitím dvou vln průzkumu Generace and gender odhadujeme dopad poptávky po péči na placené zaměstnání v Bulharsku. Zjistili jsme, že soužití se starším nebo postiženým rodičem má negativní dopad na zaměstnanost pro ženy a že tento dopad nelze vysvětlit reverzní kauzalitou nebo nepozorovanými individuálními charakteristikami. Rozvinutější politika péče by poskytovala pečovatelům prospěch a pravděpodobně by přinesla širší daňové výhody.

Deskriptory: Bulharsko, péče o osobu blízkou, pomoc sociální v rodině, pečovatelé, zaměstnanost, gender

STAŘÍ LIDÉ

Elderly Care and Upwards Solidarity. Historical, sociological and legal perspectives [Péče o seniory a solidarita. Historické, sociologické a právní perspektivy] / Elisabeth Alofs, Wendy Schrama.

Cambridge-Antwerp-Chicago : Intersentia, 2020. - 188 stran.

Rec. na: Medrzycki Radoslaw. - In: **European Journal of Social Security**. - ISSN 1388-2627. - č. 2, roč. 23 (2021). - s. 186-188.

Deskriptory: EU, V. Británie, Rakousko, SRN, Francie, Belgie, Nizozemí, péče dlouhodobá, staří, solidarita, péče o osobu blízkou, stárnutí, péče sociální nestátní, zákonodárství, sociologie

PÉČE O RODINU A DĚTI, MLÁDĚŽ, ŽENY

Neplánovaný odklad mateřství do vyššího věku v životní dráze českých žen / Jitka Slabá, Jiřina Kocourková, Anna Štastná.

In: **Sociológia**. - ISSN 0049-1225. - č. 1, roč. 53 (2021), s. 49-70. - tab., obr., lit.

Cílem studie je zhodnotit, do jaké míry lze pozorovaný posun plodnosti českých žen do vyššího věku vysvětlit narůstajícím podílem nepředvídaných okolností, které lze chápat jako neplánovaný odklad. Bylo zkoumáno, v jaké životní fázi vzniká neplánovaný odklad, zda lze identifikovat jeho příčiny a jak se odlišují od dosud známých příčin posunu časování reprodukce. Přínos studie spočívá v zaměření se na vysvětlení neplánovaného odkladu pomocí metodologicky smíšeného výzkumu, který propojuje výsledky kvantitativního a kvalitativního výzkumu.

Deskriptory: ČR, porodnost, skupiny věkové, ženy, matky, rodičovství, dráhy životní, výzkum, šetření, VÚPSV, ukazatele, plánování rodiny

Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/02161503Slaba%20-%20Kocourkova%20-%20Stastna%20%201-2021.pdf>.

When things go wrong with you, it hurts me too: The effects of partner's employment status on health in comparative perspective [Když je s tebou něco špatně, také mě to bolí: Dopady zaměstnaneckého postavení partnera na zdraví ve srovnávací perspektivě] / Anna Baranowska-Rataj, Mattias Strandh.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 143-160. - lit., tab., příl. - Tématická sekce: Gender, práce a rodinná politika.

Dopady změn zaměstnaneckého postavení na zdraví párů přitahují stále větší pozornost. Tento dokument přispívá k tomuto nově vznikajícímu výzkumu zkoumáním, zda se dopad pracovního postavení partnera na individuální sebehodnocení zdraví systematicky liší v různých zemích s různou úrovní dekomodifikace. Používáme průběžná data ze statistik Evropské unie o příjmech a životních podmínkách (EU-SILC) a hybridních modelů. Zjistili jsme, že změna pracovního postavení jednotlivce může ovlivnit zdraví nejen dotyčné osoby, ale i jejího partnera. Pravděpodobnost, že k tomu dojde, se liší v různých zemích s různými úrovněmi dekomodifikace. Negativní dopady pracovního postavení partnera na zdraví podle vlastního hodnocení jsou pozorovány, když je velkorysost státní sociální podpory omezená. Zmírňující účinky finanční podpory od státu však nejsou příliš silné. Nejsou robustní napříč všemi našimi modely a nerozšiřují se na všechny dimenze štědrosti státní sociální podpory.

Deskriptory: EU, rodina, zaměstnanost, politika sociální, nezaměstnanost, stav zdravotní, podpora sociální

ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ, PROBLÉMY CHUDOBY

Breadwinning or on the breadline? Female breadwinners' economic characteristics across 20 welfare states [Živitelské příjmy domácnosti nebo na hranici chudoby? Ekonomické charakteristiky žen živitelk ve 20 sociálních státech] / Helen Kowalewska, Agnese Vitali.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 125-142. - lit., obr., tab. - Tématická sekce: Gender, práce a rodinná politika.

Při analýze uspořádání práce – rodina heterosexuálních párů v čase a prostoru se srovnávací literatura o sociální politice zakotvila v rámci rodiny "muž-živitel" versus "rodina se dvěma výdělky". Tento rámec přehlíží další uspořádání práce – rodina, kdy jde o pár s "ženou živitelkou". Zahrnutí párů s ženami živitelkami je důležité kvůli jejich rostoucí prevalenci a, jak ukazuje naše analýza, větší ekonomické zranitelnosti. Provádíme deskriptivní a regresní analýzy mikrodat lucemburské příjmové studie, abychom porovnali příjmy domácností pro páry s ženami živitelkami a dalšími typy párů ve 20 vyspělých zemích. Poté zvážíme, jak se výdělky z práce a příjmy z dávek liší u "ryzích" živitelských párů – zahrnujících jednoho výdělečně činného a jednoho neaktivního / nezaměstnaného partnera – podle pohlaví živatele. Zjistili jsme, že ryzí živitelky ženy mají nižší průměrné individuální výdělky než živitelé muži, a to i po kontrole sociodemografických charakteristik a profesních rozdílů a rozdílů v pracovní době. Sociální systémy ve většině zemí navíc nefungují natolik silně, aby kompenzovaly výdělkovou penalizaci žen živitelk, a to i v sociálně demokratických zemích. Jakmile jsou do našich regresních modelů zahrnuty kontroly, nikdy se nestane, že by ryzí živitelky měly vyšší disponibilní příjmy domácnosti než ryzí živitelé muži. Tato studie tedy přispívá k rostoucímu množství důkazů, které ukazují, že rodiny živitelk žen se nacházejí v průsečíku mnoha nevýhod. Tyto páry poskytují srovnávacím vědcům sociálního státu případovou studii, jak účinně jsou rodiny chráněny před sociálním rizikem. Naše výsledky dále zdůrazňují, jak mezinárodní rozdíly ve znevýhodnění příjmu žen živitelk nezapadají do zavedených sociálních typologií, což naznačuje, že i další faktory – zejména charakteristiky trhu práce a ekonomický cyklus – také hrají roli.

Deskriptory: Mezinárodní, příjmy, domácnosti, gender, mzdy, sladění pracovního a rodinného života, práce-ženy, zaměstnanost, muži, ženy

PRÁCE, ZAMĚSTNANOST, MZDY

Labour is not a commodity: The content and meaning of work in the twenty-first century [Práce není komoditou: obsah a smysl práce ve 21. století] / Alain Supiot.

In: **International Labour Review**. - ISSN 0020-7780. - č. 1, roč. 160 (2021), s. 1-20.

Ve své přednášce před Collège de France hodnotí Alain Supiot svou práci o transformaci práce v 21. století a zdůrazňuje úlohu práva a institucí při řešení důsledků digitální revoluce a environmentální krize. Podle jeho názoru morální, sociální a environmentální bankrot neoliberalismu vyžaduje, abychom přehodnotili právní fikci práce jako komodity a znovu nastolili skutečně "humánní režim práce" předpokládaný v preambuli Ústavy MOP, uznávající smysl i obsah práce. Pro ilustraci svého argumentu používá případ vědeckého výzkumu.

Deskriptory: Mezinárodní, MOP, práce obecně, právo, digitalizace, spravedlnost sociální, výzkum

Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ilr.12205>.

The green factor: Unpacking green job growth [Zelený faktor: Rozbalování růstu zelených zaměstnání] / Nick Sofroniou, Pauline Anderson.

In: **International Labour Review**. - ISSN 0020-7780. - č. 1, roč. 160 (2021), s. 21-41. - lit., obr., tab., příl.

Na základě údajů z průzkumu pracovních sil ve Spojeném království (2011–2014) odhaduje tento článek počet zelených pracovních míst ve Skotsku a identifikuje změny v čase s využitím metodického rámce, který lze aplikovat v kterémkoli regionu na základě ISCO-08 a O*NET. Zjištění zdůrazňují hodnotu mapování změn v oblasti zelených pracovních míst na základě inkluzivních spíše než "puristických" definic, aby se lépe zachytil širší dopad ekologizace na pracovní místa. Zjištění rovněž naznačují potřebu větší analytické pozornosti v otázkách kvality zelených pracovních míst a růstu inkluzivních zelených pracovních míst.

Deskriptory: V. Británie, příležitosti pracovní, kvalita, ekologie, statistika

Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ilr.12176>.

The performance effects of collective and individual bargaining: A comprehensive and granular analysis of the effects of different bargaining systems on company productivity [Účinky kolektivního a individuálního vyjednávání na výkonnost: Komplexní a podrobná analýza účinků různých systémů vyjednávání na produktivitu podniku] / Nils Braakmann, Bernd Brandl.

In: **International Labour Review**. - ISSN 0020-7780. - č. 1, roč. 160 (2021), s. 43-64. - lit., tab.

S využitím reprezentativních údajů na podnikové úrovni za všechny členské státy EU analyzují autoři vztah mezi různými procesy a institucionálními strukturami kolektivního vyjednávání a vývojem produktivity práce podniku. Jejich výsledky jasně ukazují, že tyto rozdíly mají dalekosáhlé účinky. Zatímco některé procesy a struktury kolektivního vyjednávání – konkrétně odvětvově nekoordinované systémy – se zdají být na úkor výkonnosti podniku, u odvětvově koordinovaných systémů lze říci opak.

Deskriptory: EU, vyjednávání kolektivní, systém, produktivita práce, šetření

Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ilr.12166>.

Tasks, occupations and wages in OECD countries [Úkoly, povolání a mzdy v zemích OECD] / Tommaso Agasisti, Geraint Johnes, Marco Paccagnella.

In: **International Labour Review**. - ISSN 0020-7780. - č. 1, roč. 160 (2021), s. 85-112. - lit., tab., příl.

Tento článek zkoumá vazby mezi výdělkem, lidským kapitálem a pracovními úkoly s využitím mezinárodně srovnatelných informací z průzkumu OECD o odborných kvalifikacích dospělých. Autoři využívají teoretický rámec vyvinutý Autorem a Handelem (2013) a rozšiřují své empirické výsledky do 21 zemí OECD. Údaje umožňují bohatší charakterizaci lidského kapitálu pracovníků začleněním jak dosaženého vzdělání, tak míry kognitivních dovedností. Jejich zjištění potvrzují prediktivní sílu pracovních úkolů při vysvětlování mzdových rozdílů mezi povoláními i v jejich rámci a poskytují empirickou podporu pro predikce modelu ve velké většině zemí.

Deskriptory: Mezinárodní, OECD, mzdy, příležitosti pracovní, kvalifikace odborná, vzdělání dosažené, produktivita práce, šetření, zdroje lidské, analýza práce

Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ilr.12169>.

Reducing mommy penalties with daddy quotas [Snižování penalizace maminek s tatínkovskými kvótami] / Allison Dunatchik, Berkay Özcan.

In: **Journal of European Social Policy**. - ISSN 0958-9287. - č. 2, roč. 31 (2021), s. 175-191. - lit., obr., tab. - Tématická sekce: Gender, práce a rodinná politika.

Tento příspěvek zkoumá, zda kvóty pro tatínky – politiky nepřenosné otcovské dovolené – zmírňují penalizace za mateřství, kterým ženy na trhu práce čelí. S využitím zavedení kvóty pro tatínky v kanadském Quebecu jako přirozeného experimentu využíváme údaje z průzkumu pracovních sil k provedení odhadu dopadu této politiky na řadu kariérních výsledků matek, a to pomocí srovnávací skupiny matek v sousední provincii Ontario. Výsledky naznačují, že quebecké matky mají o 5 procentních bodů vyšší pravděpodobnost účasti na pracovní síle a práce na plný úvazek, o 5 procentních bodů je méně pravděpodobné, že budou pracovat na částečný úvazek, a o 4 procentní body je méně pravděpodobné, že budou nezaměstnané. Zjistili jsme však, že účinky této politiky jsou největší 2 až 3 roky po reformě, a poté se zmenšuje jejich velikost a význam, což vyvolává otázky ohledně trvanlivosti těchto účinků.

Deskriptory: Kanada, sladění pracovního a rodinného života, politika populační, matky, zaměstnanost, dovolená otcovská, trh práce

uložené 2498

Living and working in Europe 2020 [Život a práce v Evropě 2020].

Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2021.

Dublin : European Foundation for Improvement of Living and Working Conditions, 2021. - 68 stran. - (2020 YEARBOOK). - obr. - ISBN 978-92-897-2170-7. - ISSN 2363-0302.

Rozsah enormního dopadu pandemie COVID-19 na životy a práci Evropanů je těžké zachytit, ale prioritou Eurofoundu v roce 2020 bylo zaznamenat a posoudit zkušenosti s tímto společenským otřesem v členských státech EU ve všech podrobnostech, rozmanitosti a modulace. Publikace poskytuje přehled toho, jak omezující opatření v souvislosti s COVID-19 změnila zaměstnanost, práci a kvalitu života v Evropě, jak to zachytily výzkumné činnosti Eurofoundu v roce 2020. Tato ročenka také shrnuje zjištění agentury týkající se vývoje v dalších aspektech sociálního a ekonomického života – včetně praktik na pracovišti, sociálního dialogu, gender rovnosti a přístupu k veřejným službám – což bude mít významný dopad na to, jak rychle se Evropa probere z pandemie a na úspěšný přechod k zelené a digitální budoucnosti. Zjištění Eurofoundu poskytují podklad pro tvorbu sociální politiky.

Deskriptory: EU, trh práce, zaměstnanost, flexibilita pracovní, práce netypická, práce platformní, podmínky pracovní, dialog sociální, COVID-19, vztahy industriální, gender, rovnost, kvalita pracovního života, kvalita života, doba pracovní, mzdy, telework, digitalizace, sladění pracovního a rodinného života, péče zdravotní, péče dlouhodobá, zařízení péče o děti, soudržnost sociální

Dostupné 26. 4. 2021 z: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/annual-report/2021/living-and-working-in-europe-2020> (Published: 07/05/2021).

uložené 2499

Living, working and COVID-19 (Update April 2021): Mental health and trust decline across EU as pandemic enters another year [Život, práce a COVID-19 (aktualizace z dubna 2021): Duševní zdraví a důvěra v celé EU klesají, protože pandemie vstupuje do dalšího roku] / Daphne Ahrendt, Massimiliano Mascherini, Sanna Nivakoski, Eszter Sándor.

Dublin : European Foundation for Improvement of Living and Working Conditions, 2021. - 21 stran. - (FACTSHEET). - obr., tab. - ISBN 978-92-897-1700-7.

Třetí kolo e-průzkumu Eurofoundu, které proběhlo v únoru a březnu 2021, vrhá světlo na sociální a ekonomickou situaci lidí v celé Evropě po téměř celém roce života s omezeními COVID-19. Tato zpráva analyzuje hlavní zjištění a sleduje aktuální vývoj a trendy ve 27 členských státech EU od prvního spuštění průzkumu v dubnu 2020. Vytyčuje problémy, které se vynořily v průběhu pandemie, jako zvýšená nejistota zaměstnání kvůli hrozbě ztráty zaměstnání, pokles úrovně duševní pohody, eroze nedávných zisků v oblasti gender rovnosti, pokles důvěry vůči institucím, zhoršení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a růst váhavosti vůči očkování. Výsledky průzkumu zdůrazňují potřebu holistického přístupu k podpoře všech skupin zasažených krizí, aby se zabránilo jejich dalšímu zaostávání.

Deskriptory: EU, COVID-19, šetření, nezaměstnanost, práce netypická, podmínky pracovní, práce z domova, sladění pracovního a rodinného života, zdraví duševní, kvalita života, situace sociální, situace ekonomická, potřeby

Dostupné 26. 4. 2021 z: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/living-working-and-covid-19-update-april-2021> (Published: 10/05/2021).

Unemployment prevention: The role of Human Resource Management in job-to-job transitions in the event of redundancy [Prevence nezaměstnanosti: Role řízení lidských zdrojů při přechodu z jednoho zaměstnání do druhého v případě nadbytečnosti] / Irmgard Borghouts-van De Pas, Mark Bosmans, Charissa Freese.

In: **European Journal of Social Security**. - ISSN 1388-2627. - č. 2, roč. 23 (2021), s. 103-119. - tab., lit.

Článek poskytuje kontext pro teoretické předpoklady týkající se toho, proč zaměstnavatelé iniciují opatření typu job-to-job pro nadbytečné zaměstnance, a rozlišuje různé typy opatření na základě přehledu literatury. Dále, tento článek přispívá k empirickým znalostem v oblasti prevence nezaměstnanosti u zaměstnavatelů s využitím studie na vzorku 2 258 holandských propuštěných pracovníků. Studie ukazuje, že věk, status živatele a pohlaví jsou důležitými prediktory délky nezaměstnanosti po nedobrovolném propuštění. Zjištění ukazují, že například investice do lidského kapitálu propuštěných pracovníků prostřednictvím školení a vzdělávání a individuálního koučování jsou spojeny se sníženou nezaměstnaností.

Deskriptory: Nizozemí, nezaměstnanost, pracovníci uvolňovaní, prevence, návrat do práce, politika zaměstnanosti, zdroje lidské, zaměstnanci, restrukturalizace, řízení personální

PERSONÁLNÍ ŘÍZENÍ, VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCVIK

The evaluation of workers by customers as a method of control and monitoring in firms: Digital reputation and the European Union's General Data Protection Regulation [Hodnocení pracovníků zákazníky jako metoda kontroly a monitorování ve firmách: Digitální reputace a Obecné nařízení Evropské unie o ochraně údajů]

/ Adrian Todolí-signes.

In: **International Labour Review**. - ISSN 0020-7780. - č. 1, roč. 160 (2021), s. 65-83. - lit.

Jako metoda dohledu a monitorování představuje hodnocení pracovníků zákazníky a zaměstnavateli a zveřejňování výsledků řadu výzev pro současný právní rámec EU. Zaměstnanci, kteří jsou předmětem takových hodnocení, jsou vystaveni mnohem intenzivnějšímu a širšímu stupni monitorování své práce než tradiční pracovníci. Tento fenomén vychází z přijetí zákaznického pohledu, který se snaží zajistit stálou viditelnost práce za všech okolností, bez jakýchkoli nákladů pro firmy. V tomto světle autor analyzuje obecné nařízení EU o ochraně osobních údajů, které stanoví velmi specifická omezení při vyžádání a zveřejnění informací o pracovnících.

Deskriptory: EU, zaměstnanci, pracovníci, kontrola, informace, údaje osobní, systém personální informační

Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ilr.12161>.

RŮZNÉ

Vol'nočasové aktivity v Slovenskej a Českej republike: sú faktory, ktoré ich ovplyvňujú, národne špecifické? / Ivan Chorvát, Jiří Šafr.

In: **Sociológia**. - ISSN 0049-1225. - č. 2, roč. 53 (2021), s. 147-179. - tab., obr., lit., příl.

Tento článek se zaměřuje na faktory, které ovlivňují volný čas v České republice a na Slovensku pomocí souboru dat z koordinovaných průzkumů o volném čase provedených v roce 2016 (Slovensko) a 2011 (Česká republika).

Deskriptory: ČR, SR, styl životní, sociologie, kultura, šetření, výzkum, čas volný, vzdělání dosažené

Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/04071045Chorvat%20-%20Safr%20%202-2021%20internet.pdf>.

Overview of recent cases before the Court of Justice of the European Union (November 2020–March 2021) [Přehled nedávných případů před Soudním dvorem Evropské unie (Listopad 2020–březen 2021)] / Pauline Melin.

In: **European Journal of Social Security**. - ISSN 1388-2627. - č. 2, roč. 23 (2021), s. 172-178.

Deskriptory: EU, řízení soudní, zab. sociální, dávky, přídavky rodinné, harmonizace, dovolená otcovská, podmínky nároku, práce-postižení, diskriminace

NOVÉ INFORMAČNÍ MATERIÁLY A PUBLIKACE VE FONDU KNIHOVNY

Sign. 6753

Sociální zabezpečení – vybrané otázky / Vilém Kahoun a kol. - Druhé vydání.

Praha : Triton, 2013. - 466 stran. - ISBN 978-80-7387-733-0.

Přepřpracovaná a doplněná publikace, čtenáře seznamuje s teoretickými základy práva sociálního zabezpečení, jeho historií, členěním, systémovým uspořádáním, právními vztahy, jejich utvářením a obsahem, odpovědností, zásadními sociálními událostmi, sociálními právy a v neposlední řadě se širokou předpisovou základnou. Navazuje kapitola o lidských a sociálních právech a mezinárodních organizacích. Kapitola ekonomických souvislostí je zaměřena na možnosti řešení financování. Klíčové kapitoly se zabývají hmotněprávní a procesní materií jednotlivých systémů sociálního zabezpečení – konkrétně pojistných systémů (nemocenské a důchodové pojištění) a nepojistných systémů (státní sociální podpora, sociální pomoc a sociální služby). Průřezová kapitola je věnována otázkám lékařské posudkové služby v jednotlivých subsystémech. Věcně novou je kapitola o globalizaci. Další část popisuje a analyzuje způsoby řešení nezaměstnanosti. Poslední kapitola se zabývá problematikou komunitárního práva v oblasti sociálního zabezpečení.

Deskriptory: ČR, zab. sociální, zákonodárství, organizace mezinárodní, práva lidská, financování, pojištění, nemocenské, dávky, historie, podpora sociální, pomoc sociální, globalizace, nezaměstnanost

Sign. 6754

Reflexe rodinné politiky – očekávání a postoje : Souhrn podkladů pro potřeby odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí MPSV ČR / Věra Kuchařová. - První vydání.

Praha : VÚPSV, v. v. i., 2020. - 98 stran. - lit., tab. - ISBN 978-80-7416-404-0 (print). - ISBN 978-80-7416-405-7 (pdf).

Zpráva je výstupem pětiletého projektu Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018-2022) za rok 2020. Jejím hlavním cílem je poskytnout podklady využitelné pro hodnocení opatření rodinné politiky, a to jak pro MPSV, tak pro další subjekty a individuální zájemce. Zpráva jednak sumarizuje výsledky výběrových šetření o postojích a očekáváních veřejnosti v oblasti rodinné politiky, jednak předkládá rámcovou informaci o přístupech k rodinné politice v dalších evropských zemích. Zpráva byla zpracována na základě tří druhů zdrojů: výběrových šetření, publikovaných dat z mezinárodních statistik a zahraniční a české odborné literatury.

Názory představitelů dnešních rodin lze ve stručnosti formulovat tak, že hledají vyváženost mezi žádoucí autonomií rodin a potřebnou společenskou podporou tam, kde svými vlastními silami nestačí uspokojovat potřeby. Ty nezávisejí jen na nich samotných, odrážejí životní podmínky v konkrétní době a konkrétní společnosti. Zachovat si autonomii vyžaduje mít podporu v zajištění jejich předpokladů. Tedy především mít dost zdrojů a mít možnost je svými silami zajišťovat. Ale také mít podmínky pro formování uspokojivých a "funkčních" partnerských a rodinných vztahů.

Analýza české a zahraniční odborné literatury ukázala, že podobně definovaných cílů může být dosahováno různými nástroji v závislosti na národní koncepci (nejen) rodinné politiky a na zohlednění národních specifik a vývojových kontextů.

Deskriptory: ČR, politika populační, rodina, potřeby, mínění veřejné, děti, ochrana sociálně-právní, sladění pracovního a rodinného života

Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/fulltext/vz_480.pdf.

Sign. 6755

Hodnocení účelnosti využití státního příspěvku na výkon pěstounské péče na činnosti realizované v rámci doprovázení osob pečujících a osob v evidenci, vyčíslení nákladů na jednotlivé činnosti, které jsou součástí doprovázení / Jaromíra Kotíková, Daniela Lusková, Linda Sokačová, Lenka Šilhánková, Miroslava Horecká, Pavlína Jiráčková, Lukáš Pavel. - První vydání.

Praha : VÚPSV, v. v. i., 2020. - 118 stran. - tab. - ISBN 978-80-7416-402-6 (print). - ISBN 978-80-7416-403-3 (pdf).

Výzkumná zpráva se věnuje jedné z oblastí sociálně-právní ochrany dětí, a to podpoře pěstounských rodin. Realizace podpory pěstounských rodin, pro kterou se vžilo označení "doprovázení", byla zavedena zákonem o sociálně-právní ochraně dětí v roce 2013 a od té doby se stala nepostradatelnou součástí podpory schopnosti pěstounských rodin zajistit péči o svěřené dítě. Doprovázení je souhrn činností doprovázejícího subjektu směřujících k zajištění výkonu práv a povinností pěstouna. Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje proces podpory a kontroly v roli státní moci. Soubor činností je zajištěn financováním prostřednictvím státního příspěvku na výkon pěstounské péče, jehož příjemcem je doprovázející subjekt, a který je přímo vázán na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče s jednotlivými pěstouny. Vzhledem k tomu, že do roku 2013 ležela veškerá podpora pěstounských rodin zejména na orgánech sociálně-právní ochrany dětí, je doprovázení poměrně novým institutem, který aktuálně vyvolává řadu otázek k řešení. Zejména se jedná o otázky práv a povinností všech aktérů, jsou-li dostačující pro plnění role pěstounské rodiny a péči o svěřené dítě, otázky financování, je-li dostačující pro zajištění potřebných činností vedoucích k naplnění práv a povinností, a jsou-li státní finanční prostředky čerpány v souladu se zákonem, potřebami pěstounů a jim svěřených dětí.

Výzkumná zpráva přináší poznatky o činnostech, které jsou předmětem doprovázení, o potřebách pěstounských rodin a o skladbě čerpání státního příspěvku na výkon pěstounské péče. Identifikuje aktuální nedostatky v systému a navrhuje možná řešení.

Deskriptory: ČR, děti, pěstouni, rodina, ochrana sociálně-právní, péče pěstounská, příspěvek na péči, financování

Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/fulltext/vv_017.pdf.

Sign. 6756

Zkracování pracovní doby / Aleš Kroupa, Renata Kyzlinková, Štěpánka Lehmann, Jan Sedlár, Ondřej Špaček, Soňa Veverková. - První vydání.

Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., 2020. - 89 stran. - tab., grafy. - ISBN 978-80-7416-394-4 (print). - ISBN 978-80-7416-395-1 (pdf).

Publikace shrnuje zkušenosti ze zemí, které zkrácení pracovní doby zavedly a ukazuje, že její zavedení může znamenat nárůst pracovní migrace, a to i té nelegální a současně může také vést k tomu, že někteří zaměstnavatelé přistoupí k navýšení přesčasové práce. Naopak mezi pozitivní dopady, které se na mezinárodní úrovni uvádějí v souvislosti se zkracováním pracovní doby, patří zejména zlepšení zdravotního stavu, méně stresové zátěže, lepší psychická pohoda pracujících, více možností sladit rodinný a pracovní život. Významným nástrojem, jak implementovat zkrácenou pracovní dobu, jsou kolektivní smlouvy vyššího stupně a podnikové kolektivní smlouvy. V některých odvětvích v ČR je zkrácená pracovní doba zavedená právě kolektivními smlouvami již mnoho let standardem. Vyčíslení národohospodářského dopadu po plošném zavedení zkrácené pracovní doby v rozsahu 37,5 hodiny, bylo provedeno na základě modelových předpokladů kompenzace výpadku pracovní síly. Analýza vyčíslila potenciální vliv zavedeného opatření na průměrný roční pokles HDP (modelovaný v horizontu 20 let) na hodnotu 0,41 % oproti ekonomickému vývoji bez zkrácení pracovní doby. Největšího průměrného ročního poklesu HDP o cca 0,83 % v důsledku zkrácení pracovní doby v horizontu 20 let by dosáhl zpracovatelský průmysl.

Deskriptory: doba pracovní, práce přesčasová, podmínky pracovní, pracovníci migrující, vyjednávání kolektivní

Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/fulltext/vz_481.pdf.

Sign. 6757

Program kvalifikovaný zaměstnanec (dříve Režim Ukrajina) v reflexi členů Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR / Danica Schebelle, Jan Kubát, Pavel Bareš. - První vydání.

Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., 2020. - 81 stran. - tab. -

ISBN 978-80-7416-398-2 (print). - ISBN 978-80-7416-399-9 (pdf).

Zpráva "Program kvalifikovaný zaměstnanec (dříve Režim Ukrajina) v reflexi členů Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR" je výstupem výzkumného projektu "Zkušenosti se zaměstnáváním cizinců ve firmách KZPS ČR v reflexi sociálního dialogu". Realizací výzkumných aktivit byly zjištěny a vyhodnoceny zkušenosti zaměstnavatelů, kteří získali zahraniční zaměstnance z Ukrajiny prostřednictvím Programu kvalifikovaný zaměstnanec, který je jedním z klíčových programů umožňujících zaměstnávání zahraniční pracovní síly v ČR. Při řešení projektu byla použita kombinace kvalitativních a kvantitativních výzkumných metod (jednání na fokusní skupině, polostrukturovaný hloubkový rozhovor, dotazníkové šetření) s cílem zachytit reflexi využívání zahraniční pracovní síly ze strany zaměstnavatelů reprezentujících členskou organizaci KZPS ČR, které se v průběhu posledních dvou let zapojily do Programu kvalifikovaný zaměstnanec, a přiblížit jejich zkušenosti se zapojením do Programu. Získané poznatky se tak vztahují pouze k této poměrně úzce vymezené skupině zaměstnavatelů.

Dotázaní zaměstnavatelé působili v ekonomických odvětvích, která se dlouho-době potýkají s potížemi při nábore a/nebo udržení pracovní síly. Možnost získat a využít zahraniční pracovní sílu tak pro tyto zaměstnavatele představovala jednu z mála možností, jak situaci s nedostatkem pracovníků řešit, i přesto, že získávání a využívání zahraniční pracovní síly z Ukrajiny kladlo na zaměstnavatele některé další významné nároky v oblasti personální politiky. Z reflexe Programu kvalifikovaný zaměstnanec dotázanými zaměstnavateli vyplynuly některé obtíže a kritické připomínky, celkově však byla účast v Programu pro dotazované členské organizace KZPS ČR přínosná a existence Programu byla hodnocena celkově pozitivně. Rovněž byl deklarován zájem využívat Program kvalifikovaný zaměstnanec při řešení problémů s nedostatkem pracovní síly i nadále. Zjištěné poznatky a doporučení mají potenciál pro další pozitivní rozvoj tohoto Programu do budoucna.

Deskriptory: pracovníci migrující, migrace, projekty, zaměstnavatelé, vztahy pracovní, re-kvalifikace, zaměstnanci, COVID-19

Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/fulltext/vz_482.pdf.

Sign. 6760

Budoucnost stárnutí v Evropě : Dlouhověkost jako kapitál / Alan Walker a kol. - První vydání.

Středokluky : Zdeněk Susa, 2021. - 338 stran. - tab., grafy. - ISBN 978-80-88084-31-0.

Kniha "The Future of Ageing in Europe", jejíž český překlad se čtenářům do rukou dostává necelé dva roky po originálním vydání, uceleným způsobem zpracovává v současné době naléhavé téma "stárnutí v Evropě" a to nikoliv pouze "výzkumně akademicky", ale pro potřeby veřejných politik a s ohledem na obecné povědomí. Autoři podloženě podporují humanistický koncept aktivně modulovaného úspěšného stárnutí a zdravého, aktivního stáří, který je leitmotivem oficiálního postoje Světové zdravotnické organizace i Organizace spojených národů.

Deskriptory: EU, stárnutí, staří, důchod starobní, důchodci pracující, stárnutí aktivní, stav zdravotní

Sign. 6758

Sociální podniky a zaměstnávání znevýhodněných osob I. : Vstupní analýza datových zdrojů o sociálních podnicích pracujících s osobami 50+ / Marie Dohnalová, Pavel Bareš, Kateřina Legnerová. - První vydání.

Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., 2021. - 42 stran. - tab., graf. - ISBN 978-80-7416-407-1 (pdf). - ISBN 978-80-7416-406-4 (print).

Sociální podniky reprezentují důležitý segment ekonomických subjektů zaměstnávající osoby znevýhodněné na trhu práce a významným způsobem doplňují nabídku chráněných pracovních míst podle zákona o zaměstnanosti a přispívají k integraci osob ohrožených sociálním vyloučením. Tato problematika nicméně doposud nebyla dostatečně zmapovaná a informace o roli sociálních podniků v této oblasti jsou velmi kusé a často vzájemně nekompatibilní. Studie se proto zaměřuje nejprve na vyjasnění segmentu sociálních podniků, respektive sociálních podniků zaměstnávajících osoby ve věku 50 let a více a na přiblížení rámce pro zaměstnávání osob ve věku 50 let a více. Následně s pomocí dostupných datových zdrojů přibližuje základní charakteristiky vymezené skupiny subjektů a je v ní zhodnocena využitelnost těchto dat, respektive jsou popsána omezení, která ztěžují jejich využitelnost za účelem detailnější charakteristiky segmentu sociálních podniků.

Deskriptory: ČR, trh práce, zaměstnanost, pracovníci starší

Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/fulltext/vz_483.pdf.

Sign. 6759

Diskriminace na pracovišti / Jakub Tomšej. - První vydání.

Praha : Grada, 2020. - 176 stran. - ISBN 978-80-271-1014-8.

Publikace čtenářsky atraktivním způsobem shrnuje právní úpravu týkající se zákazu diskriminace na pracovišti. Čtivě a srozumitelně shrnuje základní informace o aktuální legislativě, včetně odkazů na nejnovější změny i soudní rozhodnutí, poskytuje odpovědi na často kladené otázky a přibližuje danou oblast pomocí praktických příkladů. Výklad obsažený v publikaci jde nad rámec opakování zákonné úpravy a poskytuje čtenáři jasné řešení konkrétních praktických problémů.

Deskriptory: ČR, vztahy pracovní, diskriminace pracovní, rovnost, zákonodárství